

Resum: “Pràctiques Basades en l’Evidència per a nens, joves i adults joves amb Trastorn de l’Espectre Autista”

Article original:

Wong, C., Odom, S. L., Hume, K. Cox, A. W., Fettig, A., Kucharczyk, S., Schultz, T. R. (2014). Evidence-based practices for children, youth, and young adults with Autism Spectrum Disorder. Chapel Hill: The University of North Carolina, Frank Porter Graham Child Development Institute, Autism Evidence-Based Practice Review Group.

En la present revisió es realitza un recull de les Pràctiques d’Intervenció Focalitzades Basades en l’Evidència en els TEA (Trastorns de l’Espectre Autista). Les Intervencions Focalitzades es diferencien de les Intervencions Comprensives o Globals en que les primeres estan pensades per treballar una habilitat o objectiu concret i les Globals són un conjunt de pràctiques dissenyades per aconseguir amplis resultats en diferents habilitats i àrees del desenvolupament. Així doncs, les Intervencions Focalitzades, segons els autors, podrien ser considerades els blocs bàsics dels programes educatius en TEA.

A diferència d’altres revisions, en aquesta es tenen en compte tant investigacions que utilitzen un disseny experimental de grups aleatoritzat com investigacions amb dissenys de cas únic. Per altra banda, en la present revisió s’ha ampliat la literatura d’investigació d’una revisió prèvia fins al 2011, incloent per tant 20 anys d’investigació.

Les edats dels participants inclosos en les investigacions revisades va del naixement fins als 22 anys, tot i que la gran majoria d’estudis són d’entre 3 i 11 anys. Les intervencions que formen part d’aquest estudi són conductuals, del desenvolupament o educatives. No s’han tingut en compte les intervencions mèdiques, de medicina alternativa, nutricionals ni dietètiques. Només s’han inclòs intervencions que es duguin a terme en ambients educatius típics, a casa o a la comunitat. No s’ha inclòs per tant aquelles intervencions que necessiten materials, equipaments o contextos altament específics. Els resultats de les investigacions analitzades són tots de tipus conductual, de desenvolupament o acadèmics.

En total s’han identificat 27 pràctiques que compleixen els requisits establerts per ser considerades com a Basades en l’Evidència. Aquestes consisteixen en tècniques basades en l’Anàlisi Aplicat de la Conducta (ex: reforç positiu, extinció), tècniques d’anàlisi i avaluació que són la base per les intervencions (ex: anàlisi funcional de la conducta) i combinacions de pràctiques conductuals que es fan servir de manera sistemàtica i que es poden replicar (ex: PRT, DTT). Algunes pràctiques estan definides pel procés en què es du a terme (ex: Intervenció Implementada pel Pares, Intervencions amb Dispositius Tecnològics).

Les Pràctiques Basades en l'Evidència identificades són:

- **Intervenció Basada en l'Antecedent (ABI):** es basa en una sèrie de modificacions de l'ambient/context amb la intenció de canviar o variar un comportament determinat. Acostuma a implementar-se després d'un Anàlisi Funcional de la Conducta.
- **Intervenció Cognitiva-Conductual:** intervenció en la que el canvi en els pensaments i creences influeixen en el canvi de la conducta.
- **Reforç Diferencial de Conductes Alternatives, Incompatibles o Altres Conductes:** es tracta de potenciar l'ocurrència o augment d'altres conductes, ja siguin més adaptatives, o senzillament incompatibles amb la conducta que es vol eliminar o reduir.
- **Ensenyança d'Assaigs Discrets (DTT):** és un tipus d'instrucció estructurada basada en assaigs composts per la presentació d'una demanda per part de l'educador, una resposta de l'alumne, una conseqüència planificada segons la resposta i un període de pausa abans de tornar a presentar una nova demanda.
- **Exercici:** una estratègia basada en la planificació d'exercici físic amb la intenció de disminuir conductes inadequades o augmentar conductes adequades.
- **Extinció:** eliminar el reforç que manté una conducta determinada.
- **Anàlisi Funcional de la Conducta:** procediment que s'utilitza per identificar els factors del context que estan mantenint una conducta, tant els antecedents com les conseqüències de la conducta en qüestió.
- **Entrenament en Comunicació Funcional:** substituir una conducta que compleix una funció de comunicació per una altra conducta amb la mateixa funció però més adequada.
- **Modelatge:** es basa en l'aprenentatge per observació i imitació d'una conducta prèviament exemplificada per un model apropiat.
- **Intervenció Naturalista:** intervenció que es desenvolupa en el context natural i en les rutines diàries de la persona, utilitzant reforç natural i canvis estratègics en l'ambient per propiciar determinades conductes.
- **Intervenció Implementada pels Pares (IIP):** els pares són els principals proveïdors de la intervenció amb la intenció d'ensenyar habilitats, augmentar les adequades i disminuir les inadequades.
- **Intervenció i Instrucció Mitjançant Companys:** es tracta de fer servir companys de desenvolupament típic per propiciar l'aprenentatge d'habilitats socials i de comunicació a la persona a qui va dirigida la intervenció.
- **PECS (Picture Exchange Communication System):** instrucció estructurada per ensenyar comunicació a partir de l'intercanvi d'imatges.
- **Entrenament en Respostes Pivot (PRT):** es basa en l'ensenyança d'habilitats bàsiques per l'aprenentatge com són la motivació, resposta a múltiples estímuls, espontaneïtat o autogestió.

- **Prompting (ajudes):** ajudes de diferents tipus (verbals, físiques,...) que l'educador dóna a l'aprenent per aconseguir una conducta o habilitat determinada.
- **Reforç (R+):** activitat, objecte o estímul que ocorre després d'una conducta i que fa que augmenti la freqüència d'aquesta.
- **Interrupció / Redirecció de Respostes:** consisteix en donar una ajuda o reconduir una conducta inadequada cap a una altre conducta més adequada o incompatible.
- **Scripting (guions):** descripció verbal o escrita sobre una habilitat o situació que serveix de model de conducta.
- **Autogestió:** instrucció sobre la discriminació entre comportaments adequats i inadequats, supervisat i reforçat per la pròpia persona.
- **Histories Socials:** històries que descriuen situacions socials i les respostes adequades a aquestes situacions i que habitualment van acompanyades de dibuixos, fotografies o altres suports visuals.
- **Entrenament en Habilitats Socials:** instrucció per la interacció adequada amb companys, adults i altres persones.
- **Grup de Joc Estructurat:** petit grup amb companys de desenvolupament típic dirigit per un educador i enfocat en la realització d'activitats determinades.
- **Anàlisi de Tasques:** procés en el que una habilitat o activitat es divideix en parts més petites i manejables més fàcils d'ensenyar.
- **Instrucció i intervenció amb Dispositius Tecnològics:** ús d'aparells, objectes, aplicacions, equipaments o xarxes virtuals per l'ensenyança d'habilitats o per aconseguir millores en la vida diària.
- **Time Delay (demora de l'ajuda):** l'objectiu principal és demorar l'ajuda per donar suficientment temps a l'aprenent per donar una resposta o realitzar una conducta concreta i poder eliminar l'ajuda en qüestió.
- **Vídeo Modelatge:** donar model de la conducta desitjada mitjançant gravacions de vídeo.
- **Support Visual:** l'ús de fotografies, dibuixos, paraules escrites, mapes i suports visuals per aconseguir una conducta determinada.

La majoria de pràctiques descrites tenen bons resultats en diverses habilitats i àrees del desenvolupament. Les pràctiques que més es poden fer servir en diferents àrees són: prompting, reforç, tecnologia, time delay i vídeo modelatge. Les que en menys àrees s'utilitzen són: PECS, PRT, exercici, Anàlisi Funcional de la Conducta i Entrenament en Habilitats Socials.

Per acabar, els autors de la present revisió comenten que el més important per determinar que una pràctica basada en la evidència en concret és útil per un determinat estudiant és el progrés que fa aquest en ser aplicada la pràctica en qüestió.